

ROZRASTAĆ SIĘ (23) *vb impf*

sie (19), się (4).

o oraz drugie a jasne; w *inf* -ra- (4), -rā- (2); -rā- *RejWiz*; -ra- : -rā- *Mącz* (4:1); w pozostałych *formach* -rā-.

◊ *inf* rozrastać się (6). ◊ *praes* 1 sg rozrastam się (9). ◊ 3 sg rozrastą się (2). ◊ 3 *pl* rozrastają się (1).
◊ *praet* 3 sg n rozrastało się (3). ◊ [*fut* 3 *pl* *subst* będą się rozrastać.] ◊ *imp* 2 *pl* rozrastającie się (1).
◊ *con* 3 sg f by się rozrastała (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. rozrosnąć się.

Stawać się większym; crescere PolAnt, Mącz, Calep, Vulg, Cn; grandescere, ingrandescere Calep, Cn; augeri, increscere, succrescere Calep (23) : Ad plenitudinem et latitudinem crescere, Rozrastać sie. *Mącz* 68b; *Grandio*, Rósć/ rozrastać sie. *Mącz* 148c; *Ingrandesco* – wielkim, sie stawam, rozrastaam sie. *Calep* 536a, 462b, 523b.

a. *Pod względem rozmiarów* (15) :

Przen [w kim] (1) : Ná thym mieyscu powieda Apośtoł/ iż w nas Kryftus się rozrasta/ gdy się my w káfcie iego pomnażamy. *BibRadz* II 108a *marg.*

a. *O ludziach* (3) :

aa. *Wzrastać z wiekiem* (1) : Rozrastało się tedy dzieciątko/ y zoſtháwiono ieſt od piersi. *BibRadz Gen* 21/8.

ββ. *Nabierać ciała* (2) : Vigeo, Množę sie/ síl/ mocy/ krzepkości/ dužości nábywam/ rozrastaam sie. *Mącz* 495d, 210c.

β. *O roślinach* (11) : Frutico, Wiele małych ſzoſzyków á gálazek puſczam/ też rozrastaam sie. *Mącz* 138b, 352b, 417a.

rozrastać się w co (1): Vitis putanda est ne sylvescat sarmentis et in omnes partes nimia fundatur, Látorośl winna ma być obſiekowána aby sie bárzo w gálęzi nierozrastała aby yednáko roſłá. *Mącz* 436c.

Zwroty: [»na miąższość się rozrastać«: gdyby záſię gálazki od pniaká cienko się puſczáły/ może być ná nich ſkorká rozparána w podłużki/ á ták będą się ná miążſzość rozrastać. *Cresc* 1571 375.]

»szeroko się rozrastać« = *late diffundi, latescere Mącz* (3): Ale też więc dobry kiy ná pokrzywy bywa/ Nie ták párzy tłuc̄zona choć iey nie wyrywa. Ze sie wždy ták ſzyroko rozrastać nie może/ Tákże też ty złego tłuc̄z gdzie możesz nieboże. *RejWiz* 79v; *Mącz* 185d, 345c.

Szeregi: »rozpościerać się, rozrastać« (1): Nec ulla arbor avidius se promittit, Zadne sie drzewo ták bárzo nie roſpościera/ rozrasta. *Mącz* 226d.

»rozrastać a rozszerzać się« (1): Spargere se in aristas vel brachia dicitur herba, Rozrastać á rozſzerzać sie. *Mącz* 403d.

aa. *O powierzchni pokrytej roślinnością: porastać* (2) :

W porównaniu (1): Sylvesco, Rozrastaam/ ſzerzę sie yáko láš. *Mącz* 436c.

Zwrot: »rozrastać się po ziemi« (1): Serpere etiam dicuntur herbae per humum, Rozrastać Rozſzerzać sie po źiemii. *Mącz* [388]b.

b. *Pod względem liczebności: rozmnażać się* (1) :

W porównaniu (1): Słuchaycie mię synowie święci/ a rozraſtaycie ſię iáko roža [germinate quasi rosa] wſadzona nád ſtrumieniem wod. BibRadz Eccli 39/15[13].

c. *Pod względem zasięgu i znaczenia: rozpowszechniać się, umacniać się (o ideologii) (2) : A thákci ſie mocnie rozraſtało ſłowo Pánskie/ y bráło moc. BibRadz Act 19/20.*

Szereg: »rozrastać się i rozmnażać« (1): Lecz ſłowo Pánskie rozraſtalo ſię y rozmnažalo [crescebat et multiplicabatur]. WujNT Act 12/24.

Formacje współrdzenne cf ROŚĆ.

Cf ROZRSTAJĄCY, ROZRASTANIE

SBu, ZCh